

Soovituslik õpitulemuste jaotus ja soovituslik õppesisu 6. klassis

Õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisistust;
- 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 6) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 7) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 8) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 9) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 10) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 11) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 12) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, teade, kiri, avaldus, ankeet, kuulutus, sõbrapäevik, suvekaart, motivatsioonikiri, päevik;
- 14) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;
- 15) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 16) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Edasijõudnutele (aluseks on Euroopa raamdokumendi sõsarväljaanne)

- 1) Mõistab otsesõnalist faktiteavet või lühikesi lugusid ning esituse põhipunkte igapäevaelu või kooliga seotud teemal, tabades nii üldist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui see esitatakse selgelt ja üldiselt;
- 2) Suudab jälgida suurt osa igapäevavestlusest ja arutlusest või pikema mõttevahetuse põhipunkte, kui esitus on selge ning ühiskeelne;
- 3) Mõistab otsesõnalise monoloogi (nt giidiga ekskursioon) põhipunkte, kui esitus on selge ja üsna aeglane;
- 4) Mõistab teadaandeid lennu-, bussi- ja rongijaamas ning lennukis, bussis ja rongis, kui esitus on selge ja taustamüra minimaalne;
- 5) Suudab tabada tuttavatel teemadel telesaadete (nt intervjuud, lühiloengud ja reportaažid) põhipunkte, kui esitus on suhteliselt aeglane ja selge;
- 6) Mõistab otsesõnalisi faktipõhiseid tekste, e-kirju või postitusi rahuldaval tasemel, kui teema kuulub tema huvivaldkonda;
- 7) Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju piisavalt, et pidada kirjavahetust;
- 8) Mõistab olulist infot ajalehe või ajakirja lihtsates otsesõnalistes reklaamides, kui neis ei ole liiga palju lühendeid.
- 9) Oskab hinnata, kas artikkel või arvustus on vajalikul teemal.
- 10) Tabab selge arutluskäiguga tekstide põhijäreldusi ning suudab jälgida käsitletava teema

arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest;

- 11) Mõistab seadmete selgeid otsesõnalisi kasutusjuhendeid;
- 12) Loeb laiale lugejaskonnale mõeldud ajalehe- või ajakirjaartikleid, mis käsitlevad filme, raamatuid, kontserte jm, ja mõistab nende põhipunkte;
- 13) Mõistab lihtsaid luuletusi ja laulusõnu, kui need on otsesõnalised ja lihtsas stiilis;
- 14) Mõistab reisikirju, milles peamiselt kirjeldatakse toimunud sündmusi ja kirjutaja kogemusi või avastusi;
- 15) Vaadates või kuulates lühikest lugu suudab ennustada, mis edasi saab;
- 16) Oskab esitada võrdlemisi ladusaid, kuid üldsõnalisi kirjeldusi mõnel oma huvivaldkonna teemal, väljendades mõtteid lihtsa järjendina.
- 17) Oskab vahetada, üle küsida ja kinnitada infot; tuleb toime harvaesinevas olukorras ja oskab selgitada, milles seisneb probleem. Oskab väljendada mõtteid abstraktsemal või kultuuriteemal (nt filmid, raamatud, muusika).
- 18) Tuleb lihtsat keelt kasutades toime enamikus reisiolukordades.
- 19) Oskab ettevalmistuseta vestlusse astuda, kui kõneaine on tuttav, ning avaldada isiklikku arvamust, vahetada infot teda huvitavate või igapäevaelu puudutavate teemade kohta (nt perekond, harrastused, kool, reisimine, päevasündmused);
- 20) Oskab selgelt väljendada tundeid kogetu kohta ja neid tundeid põhjendada;
- 21) Oskab seisukohta põhjendada nii, et tema mõttekäiku suudetakse enamasti raskusteta jälgida;
- 22) Oskab pidada ettevalmistatud otsesõnalise ettekande tuttavalt teemal, nii et ettekanne on piisavalt selge, et olla pingutuseta jälgitav, ja selle põhipunktid on võrdlemisi täpselt esitatud;
- 23) Oskab edasi anda ootamatute sündmuste (nt õnnetusjuhtumid) üksikasju, samuti raamatu või filmi sisu;
- 24) Oskab kirjeldada unistusi, soove ja püüdlusi, tegelikke või kujutlevaid sündmusi ning lugu jutustada;
- 25) Oskab koostada isiklikke kirju ja teateid, küsides või edastades lihtsat hädavajalikku teavet, tuues välja enda jaoks olulised aspektid;
- 26) Oskab kirjalikult vahendada kogemusi, kirjeldades tundeid ja reaktsioone lihtsa seotud tekstina;
- 27) Oskab objekte kirjeldada tunnuste kaudu, kuid vajalik sõna ei meenu;
- 28) Oskab vajalikku tähendust edasi anda mingi asendusväljendiga (nt auto, mis veab inimesi bussi tähenduses);
- 29) Harjutab ja katsetab uusi sõnastusviise ja väljendeid, küsides tagasisidet;
- 30) Oskab katkenud vestlust uuesti alustada, kasutades teistsugust taktikat või parandada valesti kasutatud ajavormi või väljendeid, kui vestluskaaslane probleemile tähelepanu juhib;

TEEMAVALDKONNAD

MINA JA TEISED – suhtlemine kaaslastega, tunded ja emotsioonid, teistega arvestamine, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald.

KODU JA LÄHIÜMBRUS – elu linnas ja maal (tegevused erinevatel aastaaegadel); lemmikloomad (hoolitsemine ja tähtsus), keskkonnahoid ja looduskaitse.

EESTI JA MAAILM – ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio), Euroopa riigid ja nende kultuur; vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimed.

IGAPÄEVAELU – rahatarkus, taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis).

ÕPPIMINE JA TÖÖ – ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fänlus.

VABA AEG – meelelahutus (kinos, teatris, kontserdil), reisimine Eestis ja maailmas.

TERVIS JA TERVISLIK ELUVIIS – tervisesest hoolitsemine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused.

HINDAMINE

Hindamine lähtub õpitulemuste osaoskuste kontrollimisest

II kooliastmes hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis lähtuvad iga teema jaoks kirjeldatud õpitulemustest ja valitud meetoditest (osaoskustest). Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

KUULAMINE: kuulamisoskuse hindamisel arvestatakse teksti tüüpi, teemat, keerukust, pikkust ning kõne selgust ja tempot. B1 tasemel õpilane suudab mõista tavakõnet tuttavatel teemadel. Saab aru faktilisest infost ja mõistab ka detaile, kui kõne on selge.

LUGEMINE: lugemisoskuse hindamisel on võetud arvesse lugemisteksti keelelist raskust, pikkust ja keerukust, teema tuntust. Samuti tuleb hinnata ka seda, kui suurt iseseisvust on õppijalt ühel või teisel tasemel võimalik oodata (nt kas vajatakse korduvat ülelugemist, sõnaraamatu kasutamist). B1 tasemel suudab õpilane rahuldaval tasemel mõista teksti, mis on seotud tuttava teemaga.

Nii lugemis- kui ka kuulamisoskuse mõõtmisel hinnatakse selliseid oskusi nagu:

- valikulise info leidmine tekstist;
- teksti detailne mõistmine;
- arusaamine teksti peamisest mõttest;
- järelduste tegemine teksti kohta.

KIRJUTAMINE: kirjutamisoskuse mõõtmisel hinnatakse neid keeleoskuse komponente, mida kirjutades rakendatakse:

- keeleline korrektsus (õigekiri, kirjavahemärgid, teksti vormistustavad, keelestruktuurid)
- sõnavara ulatuslikkus ja mitmekesisus;
- vormi- ja lausemoodustuse valdamine;
- kontekstile vastav keelekasutus ja loogiline lausestus, liitlausete kasutamine;
- lause/teksti nõutav pikkus ja struktuur;
- suutlikkus koostada seotud teksti, oskus kasutada teksti loogilise ülesehituse ja sidususe vahendeid;
- oskus kirjeldada, selgitada, põhjendada, veenda;
- oskus varieerida keelekasutust olenevalt suhtlusolukorrast (nt isiklik, poolametlik ja ametlik kiri)

RÄÄKIMINE: rääkimisoskuse mõõtmisel hinnatakse rääkimisel rakendatavaid keeleoskuse komponente:

- kõne on piisavalt sujuv ja hästi mõistetav, kuid esinevad suulisele kõnele omased tavalised takerdused;
- sõnavara mitmekesisus;
- fraasi struktuur ja pikkus;
- kõne arusaadavus;
- väljenduse loogilisus;
- argumenteerimisoskus;
- oskus reageerida erinevates suhtlusolukordades;
- oskus valida olukohaseid keelelisi vahendeid;
- parafraseerimisoskus;
- grammatika korrektne kasutamine.

Hindega „5” („väga hea”) hinnatakse suulist vastust/esitust, kirjalikku või praktilist tööd/tegevust, kui õpilane on omandanud nõutavad teadmised ja oskused.

Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb väiksemaid eksimusi.

Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi ja vigu.

Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb olulisi puudusi ja vigu.

Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse, kui õpilane ei ole omandanud nõutavaid teadmisi ja oskusi.

Hindega „X” („ootel”) hinnatakse õpilast, kes arvestusliku töö ajal puudus. Õpilane on kohustatud

10 päeva jooksul, alates kooli tulekust, töö järele tegema või vastama. Vastasel juhul asendatakse

„X” hindega „1”.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

Õpitulemused toetavad üldpädevusi:

Õpipädevus (aja planeerimine, töökoha organiseerimine, rühmatöös osalemine jt), kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus ka teiste pädevuste kujundamist, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus (nt suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma), aga ka teiste pädevuste kujundamist.

Õpitulemused seostuvad ka õppekava läbivate teemadega, nagu väärtused ja kõlblus, tervis ja ohutus ning tehnoloogia ja innovatsioon; keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tehnoloogia ja innovatsioon, kodanikualgatus, kultuuriline identiteet, teabekeskond ja meediakasutus.

Valdkonnasisene lõiming:

KIRJANDUS - S.Rannamaa “Kadri”, A.Pervik “Kallis härra Q”, “Preili RõõmuRikkuja”, H.Käit “Kristiine poisid tegutsevad”, K.Priilinn “Evelini uued ja vanad lood”, K.Soans “Inimene puudlinahas”, K.Kass “Kasper ja viis tarka kassi”, A.Gavanda “35 kilo lootust”, E. Raud „Roostevaba mõök“, A. Pervik „Sookoll ja sisalik“, A. Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“,

“Vennad Lõvisüdamed”, “Röövlitütar Ronja”, S.Rannamaa “Kadri”, S.Olsson, A.Jacobsson “Berti päevik”,

INIMESEÕPETUS: enesehinnang, eneseanalüüs; konfliktide lahendamine; suhtlemine sõprade ja kaaslastega, käitumine; üksteise aitamine, abi küsimine ja vastuvõtmine; turvaline käitumine kodus, tervislik elukeskkond ja keskkonna hoidmine, suhtlemine sõprade ja kaaslastega; teabe vahetamine, teabekanalid; turvalisus ja riskikäitumine (turvaline käitumine koolis, kodus, õues, internetis, aja planeerimine (päevakava koostamine, päevarežiim), tegevused koolis ja vabal ajal. Reisiplaani koostamine. Tervisliku eluviisi komponendid, tervisliku toitumise põhimõtted, toitumist mõjutavad tegurid, haigused ja esmaabi, käitumine õnnetusjuhtumi korral, koduapteek.

ÜHISKONNAÕPETUS: perekonna roll ühiskonnas, naabruskonnad, teadlik tarbimine, meedia valik: televisioon, internet, ajalehed ja ajakirja, aja ja kulude planeerimine, elukutse omandamine.

KEHALINE KASVATUS: orienteerumine koduümbruses, spordialad ja harrastused; spordialad ja harrastused, karastamine, tervislik võimlemine, riietumine, tervisliku eluviisi propageerimine, oma füüsilise vormi jälgimine.

KUNST: unistuste kodu projekteerimine, joonistamine, isade- ja emadepäeva õnnitluskaartide meisterdamine, mardipäeva maskide joonistamine/meisterdamine, jõulukaartide ja -kaunistuste valmistamine,

TÖÖÕPETUS JA TEHNOLOOGIA: kodundus (kodused tööd, sh toidu valmistamine), tervislik toitumine, toidupüramiid, taldrikureegel, tervisliku toidu valmistamine. Pesakasti valmistamine.

LOODUSÕPETUS: Teema “Aed ja põld elukeskkonnana”: iluaed, viljapuu- ja köögiviljaaed, aiataimed ja loomad, aiatööd, kultuurtaimed. Teema “Asula”: linna kujutamine kaardil, linna plaan, elutingimused linnas, elutingimused maal, taimed linnas, linnaloomad, pargid ja haljastus. Eesti põllud, metsad, rabad ja sood jt; Eesti metsades, parkides, aedades kasvavad lilled ja teised taimed, linnud ja loomad. Inimese kehaehitus, elundkondade ülesanded, meeled.

MUUSIKA nt loodusega seotud laulud, nt “Teele, tee, kurekesed!”, Eesti hümn “Mu isamaa, mu õnn ja rõõm”

KODUNDUS piparkookide küpsetamine;

VÕÕRKEELED naaber- ja teiste riikide kultuur ja traditsioonid jmt)

MATEMAATIKA - rahatarkus, taskuraha, raha kulutamine, eelarve planeerimine, hindade võrdlused.

ÕPPEMATERJALI VIITED; ÕPPEKESKKONNA LAIENDAMISE SOOVITUSED

Soovituslik ilukirjandus: Ene Sepp “Jagatud suvi”, Ilmar Toomusk “Inglid kuuendas B-s, Silvia Rannamaa “Kadri”, A.Kivirähki jutud, Aino Pervik “Kallis härra Q”, Mihkel Ulman, Kati Saara Vatmann “Röövlirahnu Martin”, Reeli Reinaus “Vanalinna detektiivid. Mustpeade maalid”, Helen Käit “Kristiine poisid tegutsevad”

Soovituslik filmid: “Seltsimees laps”, “Vehkleja”, “Lapsmasin”

Soovituslikud meediaallikad: “Postimees Juunior”, “Minu maailm”, lasteekraan, järjejutud

Soovituslikud

veebisõnastikud: www.sonaveeb.ee, www.eki.ee, <http://dict.ibs.ee/syn/>, https://www.filosoft.ee/gene_et/, https://www.filosoft.ee/html_speller_et/

Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade võrdlusastmed (sh lühike ülivõrre), verbi rektsioon, i-mineviku tegusõnad ja nende rektsioon, tingiv kõneviis, umbisikuline tegumood, lõpetamata ja lõpetatud tegevus (*sihitise käänded*), arvsõna vormid, liide -gi/-ki, kaassõnad.